

ว่าที่ร้อยโท สุพัฒน์ วงวันดี

เกิดเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2510 ณ บ้านเลขที่ 21 หมู่ 4 ตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

บิดาชื่อ นายคำประเสริฐ วงศ์วันดี

มารดาชื่อ นางคำทอง วงศ์วันดี

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 22 หมู่ 5 บ้านโพธิ์สว่าง ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522 จบหลักสูตรชั้นประถมศึกษา จากโรงเรียนบ้านปากยาม ตำบลสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

พ.ศ. 2529 จบหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา จากโรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

พ.ศ. 2529-2531 ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

พ.ศ. 2532-2533 ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี โครงการ บศ.บป ที่วิทยาลัยครูสกลนคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2531 ทำงานที่สำนักงานเทศบาลเมืองนครพนม

พ.ศ. 2534 เป็นวิทยากรท้องถิ่นด้านดนตรีพื้นบ้าน นาฏศิลป์พื้นบ้าน สอนที่โรงเรียนธาตุพนม ตำบลธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ปัจจุบันสอนที่ รร บ้านบาก อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

ความภาคภูมิใจและเกียรติคุณที่ได้รับ

ชนะเลิศประกวดวงดนตรีพื้นบ้าน ประเภททีม รางวัลที่ 1 เป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีของชาติ

ชนะเลิศประกวดดนตรีพื้นบ้าน “เดี่ยวแคน” รางวัลที่ 3 เป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีของชาติ

เป็นผู้มีผลงานด้านวัฒนธรรมดีเด่น สาขานันทนาการ จากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด

นครพนม

ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 สาขานันทนาการ กิจกรรมการคัดเลือกผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม ระดับเขตการศึกษา

เป็นวิทยากรท้องถิ่นสอนดนตรีพื้นเมืองให้ชาวบ้านโพนสว่าง ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

นายสิทธิศักดิ์ สุวรรณเก

เกิดเมื่อวันศุกร์ ที่ 23 มกราคม 2524

บิดาชื่อ ร.ต.ต. สมเดช สุวรรณเก

มารดาชื่อ นางฉวีวรรณ สุวรรณเก

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 67 หมู่ 3 ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2535 จบหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนดอนตาล

พ.ศ. 2542 จบหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนตาลวิทยา

พ.ศ. 2544 จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาสัตวศาสตร์จากวิทยาลัยการอาชีพนวมินราชินีมุกดาหาร

พ.ศ. 2546 จบปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2534 ปัจจุบัน เป็นพนักงานจ้าง ตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าหน้าที่บริหารงานทะเบียนและบัตร เทศบาลตำบลคอนตอล อำเภอคอนตอล จังหวัดมุกดาหาร

ความรู้ความสามารถ

เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในด้าน การอ่านหนังสือวรรณกรรมพื้นบ้าน (หนังสือผูก) ในวรรณกรรมเรื่องต่างๆ เช่น จำปาสีตัน , การเกษินชัย , นกกระเจอก , กำพรวาฬน้อย , ธรรมสอนโลก เป็นต้น

เป็นผู้เชี่ยวชาญวรรณกรรมทางด้านภาษาธรรม เช่น หนังสือผูก , อุทสาวิชัย , หนังสือผูกศาลาการวิสาสูตร , หนังสือผูก , ทิพพมนต์ เป็นต้น

เป็นผู้เชี่ยวชาญพื้นบ้านด้านการแสดงหมอลำ เช่น ลำผญา ลำเต้ยหัวดอนตอล ลำคอนสะหวัน เป็นต้น

เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวอำเภอกอนตอล

ผลงานที่ภาคภูมิใจ

พ.ศ.2540 ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงไว้ จากคณะกรรมการประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

พ.ศ.2541 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ประพุดดี บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม

พ.ศ.2544 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขานันทนาการ

นางอรัทัย วงศ์วันดี

เกิด ณ บ้านเลขที่ 22 หมู่ 5 บ้านโพนสว่าง ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัด
มุกดาหาร
บิดาชื่อ นายลาย สกุลไทย
มารดาชื่อ นางหนูกัน สกุลไทย

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2522 จบหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนบ้านนาสะโน ตำบลนาสะเม็ง
อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

พ.ศ. 2525 จบหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ ตำบลท่าแร่ อำเภอ
เมืองสกลนคร

พ.ศ. 2542 จบหลักสูตรอนุปริญญาศิลปศาสตร สาขาบริหารรัฐกิจสกลนคร จังหวัด
สกลนคร

พ.ศ. 2544 จบหลักสูตรปริญญาตรี สาขาคุรุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกประถมศึกษา
สถาบันราชภัฏสกลนคร

พ.ศ. 2545 จบหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการสถาบันราชภัฏสกลนคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2530 เป็นตัวแทนของประเทศไทยไปเผยแพร่วัฒนธรรมการลี้ยงดูฟืนบ้านจังหวัดมุกดาหาร ณ ประเทศฮ่องกง

พ.ศ. 2535-2539 เจ้าหน้าที่เทศบาลนครพนม ตำแหน่งประชาสัมพันธ์

พ.ศ. 2540-2543 ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลดอนตาล ได้รับตำแหน่ง เลขานุการสภา

พ.ศ. 2549-ปัจจุบัน เป็นกรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอดอนตาล และผู้ทรงคุณวุฒิ สภาวัฒนธรรมจังหวัดมุกดาหาร

ความภาคภูมิใจและเกียรติคุณที่ได้รับ

เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปการแสดง ประจำปี 2539 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2539 จากสภาวัฒนธรรมจังหวัดมุกดาหาร

ได้รับคัดเลือกเป็น “คนดีศรีเมืองมุก” สาขาวัฒนธรรม ประจำปี 2539 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2540

เป็นผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมระดับจังหวัด ประจำปี 2541 สาขานันทนาการ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2541

ได้รับคัดเลือกเป็น “คนดีศรีเมืองมุก” สาขาการศึกษา ประจำปี 2543 เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2544

เป็นศิลปินดีเด่นจังหวัดมุกดาหาร สาขาศิลปการแสดงด้านการแสดงฟืนบ้านประเภทหมอลำญา ประจำปี 2544 เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2544

นายเสถียร จันทพันธ์

อายุ 66 ปี นักดนตรีพื้นบ้าน ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 67 หมู่ 3 ตำบลดอนตาล อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร อาชีพเกษตรกร มีความสามารถด้านดนตรี แคน พิณ

ภาคผนวก ข ตัวอย่างกลอนลำเต้ยหัวดอนตาล

ตัวอย่างกลอนลำเตี้ยหัวโนนตาล

กลอนที่ 1

ชาย : โอเดพระนางเอ๋ย...พระนางเอ๋ย น่องนี้เ็นเจ้าทางแคว้น ไ้อย่างแคว้น แดนใต้ละ
น่องพี่ ปลูกามีปละน่อง ทางบ้านหม่อมพระนาง

หญิง : โอเดพี่ชายเอ๋ย...พี่ชายเอ๋ย น่องนี้เ็นอายุเจ้าทางกำ ไ้อย่างกำ กะสินคำดำนานา
ห่าง โอเดพี่ชายเอ๋ย ปลูกา เต็มอยู่น้ำ ชวนอ้ายไปเที่ยวชม

ชาย : โอเดพระนางเอ๋ย...พระนางเอ๋ย อ้ายมีจุดประสงค์แนแน หาแฟนเมืองน้ำกำ เมือง
ดินดำนี้ละน่อง ทางอ้ายอยากเกี่ยวดอง ไ้อย่างจั่งว่าแก้มอ่องต้อง ไสยของของเอ๋ย

หญิง : โอเดพี่ชายเอ๋ย...พี่ชายเอ๋ย เขาสำว่านกเขาตุ้ บ้านอ้ายมันขันหอง เขาสำว่า
นกเขาทองบ้านอ้าย มันขันม่วน โอเดพี่ชายเอ๋ย บัดเพื่อมาฮอดแล้ว คู่ค้ำข้างบโตน คับบโตน
เจ้าคอนได้ โอข้างบโตนเจ้าคอนต่ำ โอเดพี่ชายเอ๋ย

ชาย : โอเดพระนางเอ๋ย...พระนางเอ๋ย คับว่าสิบเจ้าแห่งไม้ คับว่าชาวเจ้าแห่งไม้ บ่
คือแห่งดอกไม้ไผ่ โอเดพระนางเอ๋ย อยากเป็นเขยบ้านน่อง ทางอ้ายจั่งตำวมา

หญิง : โอเดพี่ชายเอ๋ย...พี่ชายเอ๋ย อ้ายอย่าตัวอื่นางให้ เซ้ไซ่บ่าบวง อย่ามาตัวให้น้อง
นางน้อยละ จ้อยไซ

ชาย : โอเดพระนางเอ๋ย...พระนางเอ๋ย อ้ายบ่ตัวพระนางน่อง คำนางดอกน่องพี่ ฮัก
อีหลีตัวละน่อง ทางอ้ายจั่งตำวนมา

หญิง : โอเดพี่ชายเอ๋ย...พี่ชายเอ๋ย คับบ่จริงอ้ายอย่าว่า คับบ่เอาอ้ายอย่าหว่า ทางปู่ย่า
เพิ่นบ่พร้อม ยอมเอน้องขึ้นสู่เฮือน

ชาย : โอเดพระนางเอ๋ย...พระนางเอ๋ย คับว่าเฮือนชานอ้าย นอชานอ้ายดีหลายคั่นได้ฮุ่น
นับเป็นบุญพี่อ้าย คับน่องเข้าฮ่วมเฮือน

หญิง : โอเดพี่ชายเอ๋ย...พี่ชายเอ๋ย น่องนี้คิดจั่งฮอดอ้าย ไ้อย่างฮอดอ้าย คับเดือนหงายสิ
แนมเบิ่ง สิแนมเบิ่ง โอเดพี่ชายเอ๋ย ใจสิถึงหม่อมอ้ายคับนั้นให้พี่คอย

ชาย : โอเดพระนางเอ๋ย...พระนางเอ๋ย อ้ายสิขอรำเกี้ยว ไ้อย่างรำเกี้ยว คำนางให้มันม่วน
อ้ายสิชวนหมู่เพื่อนลำเกี้ยวเข้าใส่กัน

กลอนที่ 2

ชาย : โอเดพระนางเอย...

เมื่อนี้มาลำเตี้ยหัวดอนตาลเจ้าอีกก่อน เถอะนอพระนางเอย

พอให้พวกพี่น้อง ทางบ้านเจ้าชื่นชม

พึงการมการเตี้ย หัวดอนตาลเจ้าแบบใหม่

บ่อมีไผ่เด้งขึ้น ลำได้จ้งเฮา

พึงมือนี้ชี้ไว้ ฮิตเกาค

ลองหลัง

ประเพณีผิวเมีย ฮิตคองเต็มเค้า

หมอลำเฮาวันนี้ ชีเอามาชี้แจง

มาแถลงบอกให้ คนผู้สุคน

ผู้เกิดคนบ่อทันฮู้ กะคงมีคิกหัว

เกิดมาคนล่า ๆ จนเฒ่าแก่ตาย

กะมีหลายเหลือล้น คนเฮาเฒ่าแก่

ตามฮิตคองแท้ ๆ โบราณว่าว่ามา

หมอลำจงตามข้อ คำสอนท่านกล่าว

ให้ชาวเฮาพี่น้อง

ลุงป้าย่าพหลาน

ผู้ต้องการพึ่งเตี้ย หัวดอนตาลฮิตเกา

หมอลำเฮาเมื่อนี้ บุญขึ้นแต่งกลอน

เป็นคำสอนคราวครั้ง โปฮานพ่อแม่

มาเผยแผ่บอกให้ ชาวบ้านฮับฟัง

ขอเชิญฟังเอาไว้ ชายหญิงทุกท่าน

เป็นพ่อเฒ่าแม่บ้าน ฟังไว้อย่าหลง

ความประสงค์เฮานี้ หมอลำเฮาดังกล่าว

อยากให้ชาวพี่น้อง ชาวบ้านจื้อเฮา

ให้ค้ำนึ่งเอาไว้ แนวดีแนวชั่ว

เป็นหัวหน้าครอบครัว ให้รอบคอบสุด้าน

การสร้างเฮ็ดกิน

อย่าสะเมามัวหลิน โลเลทั่วไป

ผูกเป็นผัวกะห้อยสร้าง ทางชีได้ฮั่งมี

ผัวพาดีเมียนั้น กะตึนนำเผินหัว

บ่มีดีจำไว้ ปากันอย่างอย่า
 จังหว่าแก้มปาหล่า อย่าฮ่างอย่าปากัน
 ผมเป็นมันดำเย ผมเป็นมันดำเอ้ย

หญิง : โอเคพี่ชายเอ้ย

จั่งว่าการล่ำเต้ย หัวดอนตาลแบบใหม่
 ผู้สนใจต่อเรื่อง ฟังๆไว้ต่อไป
 หมอลำไซเป็นข้า กลอนล่ำแถลงกล่าว
 ให้ชาวเฮาพี่น้อง เฮาได้ฮับฟัง
 ประเพณีเพิ่นตั้ง ฮีตเก่าผัวเมีย
 เป็นคำสอนมาคน แต่โบฮานขานเวว่า
 หมอลำเอามาแจ้ง แถลงความอีกต่อ
 ให้ผู้รอยู่บ้าน ฟังได้ม่วนดี
 เป็นคตินำพร้อม สอนคนบอกเล่า
 อ้ายบุขึ้นกะเว้า เป็นเรื่องต่อมา
 สาวคำปุ่นนางหล่า ขอจาเว้าตี๋ม
 เพื่อนกันลื้มฮีตเค้า โบฮานเว้ากล่าวสอน
 ถ้าฟังกลอนล่ำเต้ย หัวดอนตาลซีได้ว่า
 ผู้ที่คอยนั่งถ้ำ ฟังเรื่องต่อกลอน
 บาดนี้ขอล่าวย้อน เว้าต่อตามติด
 การที่คลองชีวิต อยู่กันสองก้ำ
 ทางผู้นำหัวหน้า ครัวเฮือนเพิ่นว่า
 ให้นาพาเบ็งเลียง เมียแก้วลูกตน
 เพื่อให้หลุดลอดพ้น ไกลจากความทุกข์
 ให้ลูกเมียมีสุข อยู่กันซำบายบ้าง
 ผัวต้องพาเมียสร้าง ทำกินทำอยู่
 อันได้เมียบ่อู้ ให้ผัวเว้าบอกสอน
 ผัวต้องอาสาเลี้ยง เมียแพงลูกอ่อน
 ผัวเป็นผู้ออกหน้า หลักค้ำเพ็งพิง

เห็นว่าเป็นผัวนี้ อุปมาคือพ่อ
 ผู้จัดการกรุณา มีเมตตาก็ใคร่ ใจหุ้มต่อเมีย
 ผัวเป็นช่างชาหน้า เมียนั้นอยู่ชาหลัง
 สิเถิดหยังทำหยัง แล่นต่างชูชวน
 เป็นเงินทองหาได้ ให้เมียนายจับจ่าย
 ลูกเมียเจ็บป่วยไข้ ผัวนั้นให้เบิ่งแยง
 อย่าเป็นคนติดเหล้า เมาสุราบ่อส่วง
 ทั้งไปหอยโบกไฟ แนวนั้นกะบ่อดี
 ควรชิตาโตให้ หากินทางแม่น
 อย่าไปเล่นลักปูน ขโมยฮ่ายเพิ่นซัง
 เมียเขาหวังดีด้วย มีผัวก็อยากเพ็ง
 แม่นชิตีชั่วฮ่าย ให้ยกย่องว่าเมีย
 ของที่หามาได้ ให้เมียแพงจัดแจจ
 ให้เมียแพงแต่งไว้ ตามแท้ที่ควร
 อย่าไปกวนชาวบ้าน ในทางเดอเจ้าบ่อแม่น
 จังหว่าแก้วแป้นแหวน แหวนเจ้าเต็มมือเออย
 แหวนบ่อทันได้ซื้อ ส่งมาเต็มมือก่อน
 จังหว่าแก้มอ่อนๆ ผมเป็นรอนนางเอ้ย

ชาย : โอเดพะนางเอ้ย

หน้าที่ของผัวนั้น ยังบ่อทันแล้วท้าว
 ผู้เป็นผัวนั้น ให้ฟังไว้คู่สุคน
 เถิงซิมี่จนฮ้าย ปานดัยให้คิดอ่าน
 เป็นพ่อเอือนพ่อบ้าน ควรให้คิดหา
 อย่าสะออยู่หล่าหล่า ให้สร้างอยู่ทำกิน
 เอ็ดสวณคร้วเลียงสัตว์ สุนเนาให้มีไว้
 แนวจำเป็นของใช้ ในคร้วทุกอย่าง
 แนวจำเป็นต้องสร้าง สมไว้ในคร้ว
 ผู้เป็นผัวว่านั้น ต้องหมั่นขยันทำ

ไว้ประจำครัวเรือน บอว่าฝนหรือแล้ง
 การเลี้ยงสัตว์ว่านั้น หลายแนวเปิดไถ่
 พร้อมทั้งหมู่นั้นกะให้ จัดเลี้ยงจ้งกัน
 การเลี้ยงสัตว์ว่านั้น มีประโยชน์หลายแนว
 ไว้กินเป็นอาหาร ระหว่างปีเดือนมี
 พากันถือเอาไว้ คำเตือนบอกกล่าว
 ให้พ่อเฒ่าแม่บ้าน จำไว้คู่คุณ
 เขาต้องหาชอกคัน ทำอยู่ทำกิน
 เขาเอ็ดหลายกะได้หลาย สู้กันทั้งนั้น
 เหลือจากกินแล้วได้ทาน
 เหลือจากทานแล้วกะได้ ขายเอาเงินตี๋ม
 อย่าละลืมิจ้อไว้ ฟังแล้วฮั่นตรอง
 ปฏิบัติถือต้อง ทุกท่านเจริญสุข
 บอได้มีความทุกข์ ครอบครัวยุคใหม่
 หมอลำแซ่ไขให้ คนฟังฮู้เรื่อง
 ผู้ที่หาเอ็ดเลี้ยง แม่่นหัวหน้าครอบครั
 อย่าสู่มัวเมาหลิน ให้ทำงานการก่อ
 อย่าเป็นคนเกียจคร้าน ทำสร้างแต่งกิน
 บอแม่นแต่ถ่อนั้น ลูกเล็กเด็กหลาน
 ลูกเล็กเด็กหลาน
 ต้องหางานให้เขา ซ่อยเฮาทางบ้าน
 มีเวียการหยั่งบ่าง ทางเฮือนตกแต่ง
 ยามมือแลงมือเช้า ให้เขานั้นส่อยทำ
 ฟังหมอลำเฮาแล้ว อย่าลืมเดอดิดฮ้า
 เป็นผู้นำจ้องนำ สวาทินสุอัน
 จ้งหวาแก้มบ้นวัน สาละวันอยู่ไกลเอ้ย
 สาละวันอยู่ไกลเอ้ย

หญิง : โอเดพี่ชายเอ้ย

หัวดอนตาลวันนี้ ประเพณีแบบเก่า
 หมอลำกะชีได้ ลำเต้ยสุฟัง
 แต่กะยังมีเรื่อง สอนผู้หญิงมักง่าย
 หน้าที่ขายเวาแล้ว ยังกำฝ้ายผู้หญิง
 การที่อยู่กล่อมกลิ้ง หน้าทีภรรยา
 ชันอาสาครัวเฮือน แต่งแปลงฟังเวา
 ผู้หญิงเอาต้องฮู้ เฮือนสามน้ำสี่
 ใฝ่บ่อฮู้เรื่องนี้ ฟังไว้จ้อเอา
 หมอลำเฮาลำเต้ย ฟังไว้จ้อเอา
 เฮือนสามนั้นเพิ่นว่า มีแต่ต่างกัน
 ผู้หญิงเอนั้นนั้น ต้องฮู้ฮิตลิบสอง
 ต้องฮู้คลองโบฮาน จังซีเป็นหญิงแท้
 จังซีเป็นหญิงแท้
 เพิ่นว่าเฮือนสามนั้น มีกันอยู่สามอย่าง
 หนึ่งเฮือนผมของนาง หมายถึงการแต่งเ้าเอาไว้ให้ค่องงาม
 การแต่งโตว่านั้น กะต้องเบิ่งฐานะ
 คั้นเฮาเป็นคนจน ให้แต่งพอดูได้
 อย่าให้มันเกินชั้น เลยก่อนบอแม่น
 อย่าละอ่องอันแอ้น จาเวว่ายังมี
 อย่าอวดดีคุยไม้ ยอดโตเทียมท่าน
 ชาวประชาเพื่อนบ้าน สีจาว่กล่าวขวัญ
 จังว่าการแต่นั้น ให้แต่งแต่พอควร
 อย่าปล่อยปะละเลย จนเปื้อตางฮ้าย
 การแต่งกายเอนั้น ให้พอควรเพิ่นว่า
 แต่งให้มันเฮียบฮ้อย จังสมเจ้าผู้เจริญ
 เป็นผู้หญิงควรฮู้ เดอเวลาการแต่ง
 เข้าสังคมเพื่อนบ้าน ควรใช้จังใด
 เฮือนสามนี้ว่าไว้ ควรนิกตริกตรอง
 ให้ฮู้จักฮิตคลอง จังซีเป็นหญิงแท้

อย่าหญิงแหว่หญิงเว้ง หญิงไปบ่อถึกหอม
 หญิงบ่ชอมเบ้งหม่อง หญิงนั้นบ่อแหนดอน
 โบฮานสอนเอาไว้ แม่หญิงเอาคิดต่ำ
 หญิงที่ดีเลิศล้ำ ควรชู้ฮึดคลอง
 เอือนที่สองวานัน เพิ่นว่าเอือนคร้ว
 ผู้หญิงเฮาทุกคน ให้จ้อเอาจำไว้
 เอือนคร้วเอาต้องได้ พิจารณาถ้วนถึ
 แม่คร้วดีเฮ็ดให้ คร้วนนั้นเบ้งงาม
 และในคร้วเอือนั้น ว่ามีหยังขาดแหนด
 ต้องหล่าแลลุ่มื้อ แล่งเข้าเบ้งแยง
 จั่งว่าแก้มเบ้งแสง แสงนวลพระจันทร์เอย
 แสงนวลพระจันทร์เอย

ชาย : โอเดพะนางเอ้ย
 มีอันเชิญฟังเรื่อง อนิจจังมันบ่อเที่ยง
 ฟังซิเคียงบอกให้ คนเก่าได้อ้าเพ็ง
 มันบ่อเลิงๆ ล้วน คนเฮาทุกท่าน
 แม่นว่าย่านกะบ่อม้ม ตายแล้วจั่งค้อยเฮา
 เกิดเป็นทุกข์โศกเศร้า มันคือดังเดียวกัน
 บ่ว่าไผมันเบิด สู้คนบ่อเลิงล้วน
 อันว่าความเจ็บไข้ หวัดไต่ต้องมีแหนด
 หนีบ่อพ้นแท้ๆ ตายเฒ่าแก่ชรา
 ชื่อว่าความตายนี้ เฮาชิหนีบ่อตั๊ยง่าย
 นับมื่อยับดวนย่าย เข้าหาแท่งเฮา
 นี่คือทุกข์โศกเศร้า คนเอน้อยใหญ่
 ยามเมื่อถึงคราวทุกข์ มีแต่ตกต่ำตั๊ย
 อยากอายหน้าผู้คน
 ตกได้ลงนั่งง่วง เอมือชวงกอดเช่า

มีแต่ความโศกเศร้า ได้ขอชั้นเพิงพา
 ยามเมื่อชะตาขึ้น กะยินดีชมชื่น
 พอปานได้หน่วยแก้ว คำเข้มใส่ถุง
 จั้กว่าแก้มองต่ง อย่าฟางองหลายเดื่อ
 คั่นบ่อมีคนย่อง สายขอเจ้าชีย่อน
 จั้กว่าแก้มองอื่น ๆ อยากหลอนเมื่อยามเด
 (ซ้ำ)

หญิง : โอเดพี่ชายเอ๋ย

จั้ว่าความสุขทุกข์ มันหากเป็นคู่แท้ นำเฮาบ่อเว้นว่าง
 ลำบากทุกข์อยู่บ่แล้ว นากลื้ออยู่บ่เฮา
 เพราะวาตัดหมาเข้า กวมใจนาวใส่
 ทุกข์เพราะความอยากได้ หลายชั้นแม่นหมอง
 ยากคอบหาใส่ท้อง ของนุ่งของทรง
 บ่อได้ตามประสงค์ ที่วางแผนไว้
 ลางเทื่อมีลางเทื่อไย บ่อคือความคิดว่า
 ผู้เพิ่นรวยล้นฟ้า กะบุญนั้นช่วยชู
 องค์พระสัพพัญญูเจ้า แสดงธรรมสอนสั่ง
 หวังให้มีบ่อนผู้ ชูไว้ชาติขีมา
 เพราะวาสังขารนี้ อนิจจังมันบ่อเที่ยง
 มันหากเอียงตัวบ่ใน จั้แล้วกะเหล่มา
 ลางเทื่อตายไปแล้ว ฝั่นกลับคืนเกิดใหม่
 บ่อว่าเจ้าและข่อย มันตายแท้คู่สุคน
 จั้ว่าท้องตกไซ้ ซี้ไผ่นพุงกะกาง
 สังบ่อวางมันทิม อันความกินเป็นใหญ่
 จั้หว่าแก้มใหม่ ๆ แหวเจ้าใส่คำเหลือ
 ตัดพอเพียงกันเอย ตักพอเพียงกันเอ๋ย

ชาย : โอเดพะนางเอ๋ย

ทุกซังอนิจจัง อนัตตาวานี้

มันหากมาตั้นหน้า นำเอาสู่บาดอย่าง
 ให้หาทางหลีกเลี่ยง ดีแท้จ้งชิกาย
 ชีขยาคความเว้า องค์พุทโธสอนสั่ง
 ยังชิเห็นชั้นฟ้า หนีเว้นหมู่ภัย
 ปาณาเดอให้เจ้าเว้น สัตว์สิ่งนั้นแม่นทั้งหลาย
 อย่าละหมายพันแพง ปันหัวนั้นวิสินฆ่า
 อทินนานันกะให้เว้น อย่าลักเอาของท่าน
 อันที่สองเพิ่นห้าม อย่าขึ้นดื้อลวงกะทำ
 จ้งว่ากาเมเว้น อย่าชิงชมเมียท่าน
 มุสราวาวาสเว้น อย่ามีข้อล่ายพาง
 ทางสุรากะให้เว้น อย่าขึ้นดื่มลงไป
 ให้เอาใจเป็นธรรม หลีกหนีชิตีแท้
 อันนี้เป็นศีลห้า ภาวนาจำจ้อ
 ท่านนักปราชญ์ผู้มีชื่อ ฟังแล้วให้อ้าฮอน
 จ้งว่าแก้มอ่อน เว้าแต่บ่อนเป็นคติ
 หมอลำดีมาพ้อ กันละนอยาแม่
 จ้งว่าแก้ได้บ่อ ผมงอปลายเอ้ย

หญิง : โอเดพี่ชายเอ้ย

จ้งว่าขันดินนั้น ให้ออดเอาไว้สัก่อน
 อย่าฟ้าวเดียดอ่อน ให้ออดไว้ท่านผู้ฟัง
 กาสาววังวานั้น ให้มีใจสัตย์สื้อ
 มุทิตาหมูนั่น ให้จาเว้าอ่อนหวาน
 ปัญญาความอบอู่ ให้หนีหลีกความตาย
 ก่อนความตายมาถึง ให้ค่อยทำบุญไว้
 คั่นแม่นความตายนั่น มาถึงเจ้าสาก่อน
 บุญบ่อทันได้สร้าง ถางทางไว้สู่สวรรค์
 บาดท่าตายไปนั้น บุญมีชิได้เพ็ง

มีแต่บาปล้วน ๆ ชีวนเจ้าเข้าจุงจุม

แล้วกะลงไปใน

อเวจีจมอยู่

มีแต่หมู่มืดดำ ไฟไหม้ข่มเหง

ฝูงหมู่มากและแห่ง ชีพากันบินแล้ว

สับตอดหัวยังบ่อแล้ว หมาฉันทันแกชา

ตกลงนารกหม้อ อเวจีจุติ

ทุกข้ออยู่ในโลกนี้ ไปโสมหันบ่อนเดียว

เพิ่นจึ่งชื่อบอกให้ ตั้งแต่ส่วนบุญกรรม

ผู้ใดทำเต็มมือ ชื่อขางกะหนามัน

เพิ่นจัดสรรเอาไว้

ผู้ทำบุญหนุนส่ง

ชีได้ขึ้นชั้นฟ้า ไปนอนถ้ายุสวรค์

จึ่งว่าแก้มปั้นหวน สุวรรค์เมืองบน้อย

(ซ้ำ)

ชาย : โอเดคนงามเอ๋ย

พระองค์ชื่อบอกไว้

ตั้งแต่ส่วนกองกุศล

บ่อนสินน้ำเอาคน ขึ้นเมื่อเมืองฟ้า

อันว่ากาสาผ้า ของแพงตุ้มห่ม

พรหมเพิ่นตกแต่งไว้ บ่อมิให้ลายฟาง

จึ่งว่าทางอื่นนั้น กะยังยอมแปรปรวน

ส่วนว่าความตายเอา บ่อฮ่อนแปรปรวนได้

ความตายเฮาอยู่ใกล้ ๆ แขนวคอสูบอดอย่าง

ไผกะแขวนอ่อนต่อน คือด้ามว่าดั่งกัน

เมืองสุวรรค์นิพพานพูน ไผ ๆ กะอยากฮ่วม

ผู้บุญหลายจิงซิป้อ ผู้บุญน้อยแมนบ่อเห็น

พระองค์เฮาทรงแจ้ง แสดงธรรมชี้กล่าว

บอกแก่ชาวพิน้อง เมืองได้มนุษย์คน

ไผกะหนีบ่อพิน โบกแอ่งกันดาร

คนเฮาตัดสงสาร ห่วงใยบ่อทันได้

จ้กว่าตัณหาไหม้ เป็นไฟเผาจี
สัตว์ทั้งหลายโลกนี้ จ้แสงนศรั้าเวทนา
จ้ว่าแก้มป่าหล่า หนาเลาคิงกลมเอ้ย

หญิง : โอเดพี่ชายเอ้ย

จ้ว่าทานังนั้น ให้ทำทานการก่อ
นารกหม้อใหญ่พูน สีเป็นบ้านแห่งเฮา
ผู้ใดเมามัวหลิ่น สีลททานบ่อเตื่องต่อ
เอาบ่อก่อสร้างไว้ กุศลนั้นกะบ่อมี
อันว่ากุศลนี้ หากคือเงาเทียมคู่
หมายจักนำส่งผู้ ชูขึ้นสู่สวรรค์
ชื่อว่าบุญบาปนั้น หากเป็นคู่คือเงา
เงาหากไปตามเฮา สู่วันบ่อมีเว้น
คันแม่นเฮาพาเล่น พามันวิ่งเล่น
พามันแะแอ่นฟ่อน เงานั้นกะแอ่นนำ
ยามเฮานั่งยองย่อ เงากะนั่งลงตาม
บาดเฮาเอนหลังนอน กะอ่อนลงนำด้วย
จ้ว่าฉันได้นั้น คือกันบ่อมีต่าง
บาปบุญติดต้อสัน ตามกันผู้กระทำ
ไผเฮ็ดความดีไว้ ภายลุนบุญส่ง
ไผสร้างกรรมชั่วไว้ สีไปไหม้มีอลุน
นี่แม่นจาในห้อง ครองธรรมชี้ออง
เป็นคำสอนพุทธเจ้า เามาเว้าสู่ฟัง
จ้ว่าแก้มอ้าถ่า ฮอดยามคำลงแลง
ผู้จักแบ่งผู้จักไหว ภาวนาลาก่อน
จ้ว่าแก้มอ่อน ๆ ยามเฮาอนอนสำบายเอ้ย